

4. Щербина Л. Упровадження інтерактивних технологій на уроках літератури. *Дивослово*. 2005. № 2. С. 23–26.

5. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі. Київ : Академія, 2012.

6. Лузан П. Г., Манько В. М., Нестерова Л. В., Романова Г. М. Впровадження інноваційних технологій навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників: монографія. Київ : ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. 216 с.

7. Ситченко А. З історії методики української літератури. 2013. С. 6–10  
URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ulvzsh\\_2013\\_10\\_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ulvzsh_2013_10_4) (дата звернення: 08.03.2024).

8. Расевич Л. Використання методу інтелектуальних карт на заняттях із української літератури. *Шкільна літературна освіта: традиції і новаторство. X Волошинські читання*: зб. матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції (8 грудня 2022 р.). Київ : Інститут педагогіки НАПН України. С. 108–113.

**Ольга Римар,**  
*Кам'янець-Подільський  
національний університет імені Івана Огієнка,  
студентка 4 курсу навчально-наукового  
інституту української філології та журналістики  
Науковий керівник:  
к. філол. наук Л. Расевич*

**СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ  
КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ  
У 8–9 КЛАСАХ**

З використанням інформаційних технологій в освітньому процесі здійснюється розширення комунікативних умінь, оволодіння ІКТ (інформаційно-комунікаційними технологіями), формування ІКТ компетентності

[3, с. 24]. Інформаційно-технологічна компетентність (ІТК) – це здатність ефективно використовувати інформаційні технології для досягнення конкретних цілей. Вона включає у себе розуміння базових понять ІТ, вміння користуватися різноманітними програмами і пристроями, а також здатність критично оцінювати інформацію, збирати та аналізувати дані [6]. І тому інформаційно-цифрова компетентність є однією з ключових компетентностей нової української школи [5]. Сучасний вчитель повинен володіти певним рівнем інформаційної та цифрової компетентності, щоб ефективно використовувати цифрові технології у своєму навчанні та орієнтуватися в цифровому полі освіти, що постійно розвивається [4].

Сучасні інтернет-ресурси, підвищуючи якість навчання й освіти, дають змогу здобувачу вищої чи середньої освіти успішніше й швидше адаптуватися до соціальних змін, що відбуваються. Це дає кожній людині можливість здобувати необхідні знання як нині, так і в майбутньому. ІТ можуть розв'язувати проблеми навчання професійного спілкування, інтенсифікувати навчальний процес завдяки підвищенню темпу, індивідуалізації навчання, моделювання ситуацій, збільшення активного часу кожного, хто навчається, завдяки інтенсивному, але доцільному використанню наочності [3, с. 163].

Загальною метою інформаційно-технологічної компетентності є створення умов для успішної адаптації до цифрового суспільства, яке вимагає постійного оновлення знань та навичок у сфері інформаційних технологій [5], а саме в освітньому процесі – стимулювання розвитку інформаційно-цифрової компетентності, зокрема на уроках української літератури у 8–9 класах за допомогою різноманітних методів та підходів. Насамперед, використання цифрових ресурсів: інтерактивні онлайн-ресурси, електронні версії творів

літератури, відео- та аудіоматеріали для розширення знань учнів, інтерактивні дошки; створення мультимедійних презентацій про письменників, їх твори, епоху, в яку вони творили; робота з програмою «Canva» – онлайн-конструктор для створення банерів, візиток, ілюстрацій і постерів [1, с. 58]; використання дошки «Jamboard» під час проведення онлайн-уроків; робота з інтернет-сервісом мультимедійних дидактичних вправ «LearningApps»; організація інтерактиву під час уроку за допомогою створення хмари тегів у програмі «Word Art» (Tagul) [7, с. 18]; віртуальні екскурсії до музеїв, літературних місць, архівів, пов'язаних із вивченням української літератури чи екскурсії «стежинами письменника чи письменниці» від місця народження до місця смерті; використання «Timeline JS» – стрічка часу [1, с. 63]; творчі проекти, наприклад, створення власних літературних творів, блогів, відеооглядів книг (буктрейлерів), фанфіків, літературних аналізів з використанням цифрових інструментів, безпосередня робота з інтернетом для знаходження надійних джерел інформації, а також уміння оцінювати їх достовірність; використання інтерактивних ігор, які спрямовані на розвиток літературної грамотності та критичного мислення; колективна робота над проектами з використанням цифрових інструментів; відкриті дискусії на основі літературних творів із залученням електронних платформ для обговорення та ін. Усі ці підходи допоможуть стимулювати розвиток інформаційно-цифрової компетентності учнів на уроках української літератури не лише в 8–9 класах, а й в 6–7.

Використання різноманітних педагогічних методів та технік з метою стимулювання розвитку інформаційно-цифрової компетентності учнів під час вивчення української літератури сприяє підвищенню зацікавленості учнів,

активізації їхньої уваги та залученню до процесу навчання. Такий підхід сприяє не лише розвитку літературної грамотності, а й підвищує загальний рівень інформаційно-цифрової компетентності учнів, що важливо в контексті сучасної цифрової епохи.

Отже, активне й ефективне впровадження цих технологій в освіту є важливим чинником створення системи освіти, що відповідає вимогам і процесу реформування традиційної системи освіти у світлі вимог сучасного інформаційного суспільства. Результати поточних досліджень науковців галузі свідчать про ефективність використання цифрових засобів та інноваційних методик в освітньому процесі з метою розвитку інформаційно-цифрової компетентності учнів на уроках української літератури.

### ЛІТЕРАТУРА

1. Аман І. С., Литвиненко О. В. Інтернет-сервіси в освітньому просторі: методичний посібник. Кіровоград: КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», 2016. 88 с.
2. Аман І. С., Литвиненко О. В. Інтернет-сервіси в освітньому просторі: методичний посібник. Вип. 2. Кропивницький : КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», 2017. 60 с.
3. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід: навчальний посібник / за ред. Гуревича Р.С. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. 348 с.
4. Інформаційно-цифрова компетентність сучасного педагога. *Освіта*. URL: <https://arbook.info/informaczijno-czyfrova-kompetentnist-suchasnogo-pedagoga/> (дата звернення: 04.04.2024).

5. Концепція Нової української школи. *МОН України*. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 04.04.2024).

6. Розвиток ІТ-компетентності. *Мережка – розвиток ІТК*. URL: <https://sites.google.com/site/itkompetentnosti/> (дата звернення: 04.04.2024).

7. Шалун Л. О. Формування інформаційно-цифрової компетентності на уроках української мови та літератури: методичний посібник. Хорол, 2022. 23 с.

*Дар'я Ігнат,  
Кам'янець-Подільський  
національний університет імені Івана Огієнка,  
студентка 4 курсу навчально-наукового  
інституту української філології та журналістики  
Науковий керівник:  
к. філол. наук Л. Расевич*

## **МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ З ІСТОРІЄЮ УКРАЇНИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ У 9-МУ КЛАСІ**

Міжпредметні зв'язки з історією України на уроках української літератури в 9-му класі мають важливе значення для учнів, оскільки сприяють глибшому розумінню літературних текстів, адже дають змогу врахувати соціальний контекст написання творів, їхньої первинної рецепції читачем, зрозуміти історичне тло в текстах історичної тематики та визначити відповідні історичні детермінанти в ракурсі рецепції тексту на сучасному етапі. Це дає змогу учням не лише краще розуміти твори, а й бачити зв'язок між літературою та історією, розвиваючи їхнє критичне мислення та аналітичні здібності.

Ураховуючи, що українська література генетично пов'язана з історією, зокрема з історією України й українського народу, історією культури, то використання таких зв'язків сприяє більш глибокому з'ясуванню тих чи тих